

John Johansson skomakare och bibliotekarie i Horred.

De gamla skomakarna.

John Johansson var den siste av de gamla skomakarna i Horred. Tidigare fanns också Gustaf Berglund vid nuvarande Kantorns väg i gamla kyrkbyn. Han tillverkade också läderstövlar. John Bengtsson vid Vassevägen hade skomakeri och tillverkning av plånböcker och läderbälten. Anders Haglund hade skomakeri i Lunnaliden. Gustaf Berglund hade sin verkstad på vinden, och här fick man gå upp för en trappa med trasiga trappsteg, och dessutom så regnade det in. Hos Anders Haglund fick man också gå upp för en trappa till en mörk lokal, och där satt han framme vid ett fönster för att få lite bättre ljus. John Johanssons verkstad var prydlig med en disk innanför dörren och en ljus lokal med verktyg och maskiner.

Familjen

John Johansson kom från Rydöbruk i Halland, han var född 1911 och dog 1975. Han hade troligen lärt sig skomakeriyrket av sin far, som var skomakare i Okome i Falkenbergstrakten. Hans hustru Karin, kom från Furukärr i Horred. Hon var född 1918 och dog 1983. Karin arbetade flera år som butiksbiträde i Carl Anderssons affär. Deras son heter Johnny.

John Johansson.

Skomakeriet

Skomakeriet låg i backen efter Varbergsvägen ner mot Framnäs, i det då lilla vita huset alldeles intill Hultins bensinstation. Förr kallades huset "Bageriet". John Johansson hade startat skomakeriverksamheten här i början av 1940-talet. Dessförinnan hade Erik Börjesson, som sysslade med radioreparationer och foto haft sin verksamhet i denna byggnad. Ännu tidigare hade Ekelunds haft verksamhet med linnevävnader här. John förvärvade detta hus och även fastigheten Framnäs, som ligger strax intill och användes som familjens bostad. Skomakerihuset är troligen byggt i slutet av 1800-talet och betraktas numera som ett byggnadsminne,

John Johansson utförde skoreparationer av alla slag som halvsulning, sulning med lädersula, byte av klackar, lästning, byte av bakfoder och tåbitar. Han sålde också skor och skotillbehör.

Skomakeriet är det lilla vita huset nästan mitt i bilden nära Framnäs hus. Nertill skymtar stationsområdet med Ekelunds lager och kontor. Foto: från 1930-talet.

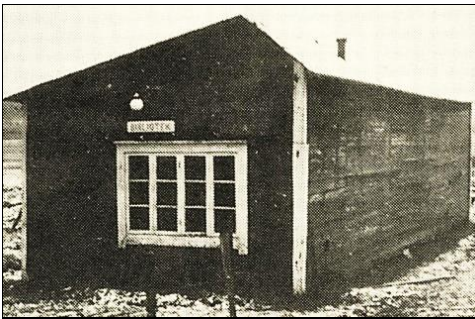

Skyltar på skomakerihusets utsida.

Biblioteksverksamheten

John hade också under flera år hand om biblioteket i Horred, som funnits på olika ställen. Ett tag användes i en enkel och undermålig lokal vid Framnäs. Här hade tidigare den på sin tid kända fotografen Mathilda Ranch (1860-1938) i Varberg, haft sin filial med ateljé.

Biblioteket i Horred förr i tiden.

John var mycket intresserad av böcker och lärde sig biblioteksarbete i Borås. När han blev bibliotekarie flyttades biblioteket upp till hans verkstad. Lokalen blev så småningom för trång och man fick flytta böckerna till Börjessons i Vasse. När Horreds gamla bygdegård byggdes 1948 vid Åkersta, fick biblioteket en lokal på andra våningen. Här hade också Arne Börjesson, som var vaktmästare för bygdegården, sin bostad.

Man kom först in i en skolsal, där John satt vid katedern med diverse stämplor och lånekort. För att komma till biblioteket fick man gå ut genom en dörr och över ett yttertak till ett annat rum där böckerna fanns. Det var inte så många hyllmeter, men det fanns alltid något intressant bland skönlitteratur och facklitteratur. Biblioteket var öppet ett par kvällar i veckan. John skötte detta fram till omkring 1960. Som besökare minns jag honom, som pratsam och mycket allmänbildad och det kunde bli sena kvällar där med intressanta samtal. Omkring 1965 flyttades biblioteket till en nybyggd lokal vid Ekås äldreboende.

Skoaffären

Under de sista åren 1970 och fram till sin bortgång 1975 sysslade han huvudsakligen med försäljning av skor i skoaffären, som han hade i källarlokalen i Framnäshuset.

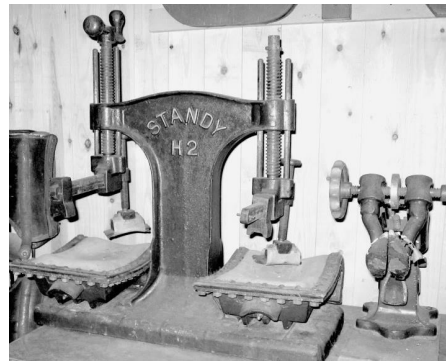
Gammal bild på Framnäs. Här i källaren hade John Johansson skoförsäljning.

Framnäs i nutid. Till vänster det mindre huset där skomakeriet var inrymt. Båda husen är ombyggda och renoverade. Även källarlokalen där Tage Claesson hade cykelverkstad framtill 1954 och John Johansson senare hade skoförsäljning, inrymmer numera bostäder. Foto: Kjell-Åke Brorsson 2006

Skomakerimuseet

Johns utrustning skänktes till Hembygdsföreningen i Horred, som flyttat alla skomakeritillbehör till andra våningen i före detta ladugården vid Kilastugan. Där finns en utställning, så att man kan se hur det såg ut hos en skomakare förr i tiden. Tyvärr är denna lokal inte den bästa, då föremålen far illa. Önskvärt vore att materialet kunde visas i Hembygdsmuseet i Klockaregården, men här är det ont om utrymme.

Foton: Kjell-Åke Brorsson 2015.

Bilderna från museet visar några av John Johanssons maskiner för olika ändamål, som underlättade skoreparationerna. Dessutom finns det en mängd handverktyg av olika slag som skomakarhammare, pligg, sylar, nålar, ringtänger, skomakarknivar, sidavbitare mm. Olika sorters läder, sytråd, beck, lim, skofärg och skokräm var viktiga tillbehör.

Kjell-Åke Brorsson i augusti 2016.